

Vähähiilitiekartat työntekijät ja osaamistarpeet

7.11.2019

Teollisuusneuvos

Juhani Tirkkonen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tavoitteena hiilineutraali Suomi 2035

- **Kansainvälisessä mittakaavassa poikkeuksellisen kunnianhimoinen tavoite.**
- **Vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymisen muutos on valtava. Ilmastonmuutoksen pysäyttäminen vaatii toimenpiteitä, joiden mittakaavaa ja hintalappua voi olla mahdoton käsittää.**
- **Samoja ratkaisuja tarvitaan myös kaikissa muissa maailman maissa, joten tämä on myös Suomelle mahdollisuus.**
- **Sähkön tuotannon päästöttömyys on jo pitkällä, joten katse kääntyy erityisesti teollisuuteen ja siellä erityisesti energiaintensiiviseen teollisuuteen.**
- **Hallitusohjelmassa linjattu tiekarttatyö tarkoittaa laajapohjaista työtä hiilineutraalisuustavoitteen hyväksi.**
- **Tavoitteena on hiilineutraali Suomi 2035 mutta tiekartoilla tavoitellaan myös kädenjälkeä eli mittakaavaltaan jopa moninkertaista päästövähennysvaikutusta, joka syntyy kun suomalaiset yritykset vievät vähähiiliratkaisuja maailmalle.**

Tiekarttavalmistelun tilanteesta

- Taustalla hallitusohjelman linjaukset tiekarttatyöstä. Valtionhallinnon puolella kukin ministeriö vastaa oman alansa tiekartoista. Ministeriötasolla työ- ja elinkeinoministeriö vastaa teollisuuden toimialojen tiekartoista.
- Teollisuuden suuret toimialaliitot (kemianteollisuus, teknologiateollisuus ja metsäteollisuus sekä energiateollisuus) ovat jo hyvässä vauhdissa omien tiekarttojensa suhteen. Tavoite olisi saada nämä valmiiksi 5-6/2020.
- Ministeriöstä yhteistyön toimialojen ja valtionhallinnon välillä varmistetaan siten, että valtionhallinnon näkökulmat ja tarpeet tulevat katetuksi.

Tavoite teollisuuden tiekarttojen sisällöstä

- **Laaditaan suunnitelma päästöjen vähentämiseksi**
 - Määritellään tarvittavat toimenpiteet ja niiden vaiheistus.
 - Arvioidaan päästöjen vähenemät vuosina 2030, 2035, 2040 ja 2050 eri skenaarioissa
 - Lasketaan puhtaan energian tarve.
 - Lasketaan siirtymän kustannukset toimialoille ja yhteiskunnalle eri skenaarioiden pohjalta.
- **Kuvataan konkreettiset ratkaisut**
 - Kuvataan keskeiset teknologiat ja ratkaisut.
 - Tunnistetaan ratkaisujen käyttöönoton aikataulu, ilmastovaikutukset sekä kustannukset ja työllisyysvaikutukset.
 - Esitellään aidot teknologia- ja yritys esimerkit sekä niiden kädenjälki.
 - Arvioidaan puhtaiden teknologioiden vientipotentiaali.
- **Annetaan suositukset toimenpiteiksi**
 - Tunnistetaan vaikuttavimmat ohjauskeinot.
 - Tunnistetaan tarvittavat edistämistoimet, TKI-aiheet ja -panostukset ja osaamistarpeet.

Toimialat lähtemässä laajalti liikkeelle

- **Teollisuuden suurten toimialaliittojen lisäksi myös muiden toimialojen kanssa keskustelut meneillään. Tiekarttoja on odotettavissa useilta toimialoilta. Mm.**
 - Kiinteistö- ja rakentamisala RAKLI
 - Rakennusteollisuus
 - Suomen tekstiili ja Muoti
 - Palvelualat
 - Matkailu- ja ravintolapalvelut
 - + useiden toimialojen kanssa keskusteluja
- **Ympäristöministeriössä on käynnissä laaja-alainen rakentamisen hiilijalanjälkityö sekä rakentamisen energiatehokkuusdirektiivin mukainen tiekarttatyö**
- **Liikenne- ja viestintäministeriö on aloittamassa fossiilisen liikenteen tiekartan laatimista.**

Tiekarttatyön tulosten hyödyntäminen

- **Lisää toimialojen tietoisuutta päästövähennysten tarpeesta, keinoista ja mahdollisuuksista.**
- **Uusi ”bottom up” -lähestymistapa tarjoaa ilmasto-, energia- ja teollisuuspolitiikan valmistelijoille aivan uuden toimialapohjaisen näkökulman politiikan teon perustaksi.**
- **Hallinnossa on tarkoitus hyödyntää tiekarttoja erilaisissa ilmasto- ja energiapolitiikan kansallisissa ja EU-tason strategioissa.**
- **Tiekarttojen esitykset voivat toimia myös pohjana, kun tehdään linjauksia tulevien vuosien t&k-rahoituksesta. Vähähiilisyys on vahvasti mukana myös uudessa Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelmassa.**

Työllisyys- ja koulutuskysymykset

- Vähähiilitiekarttatyössä toimialojen työnantaja- ja työntekijäliittojen suora vuoropuhelu on tärkeää
 - Erityisesti esille ovat nousseet työllisyys- sekä osaamis- /koulutustarpeet
 - Tavoitteena on reilu siirtymä –näkökulman tekeminen näkyväksi ja varmistaa myös näkökulman riittävä ymmärrys myöhemmässä tiekarttojen kokoavassa työssä.
- *****
- Tämän päivän keskustelujen tavoitteena on avartaa tätä näkökulmaa ja antaa eväitä kuinka edetä.

Kiitos!

tem/energia